

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ľubora Šeba v právnej veci žalobcov **1/ Ing. T. Ž.**, bývajúceho v B., **2/ O. Ž.**, bývajúceho v N., **3/A. Ž.**, bývajúceho v R., **4/ A. Ž.** bývajúcej K., **5/ Ing. J. Ž.**, bývajúceho v B. a **6/ E. Ž.** bývajúcej v K., proti žalovanej **Obec N.**, zastúpenej JUDr. P. V., advokátom v N., **o vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 403/1990 Zb.**, vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 8 C 796/1991, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. marca 2006 sp.zn. 5 Co 360/2005 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcom 1/ až 6/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom (v poradí tretím) z 24. mája 2005 č.k. 8 CC.. 796/1991-559 zamietol žalobu pokiaľ sa ňou žalobcovia voči žalovanej domáhali vydania a to žalobcom 1/ až 4/ každému z nich podiel 1/5 a žalobcom 5/ a 6/ podiel 1/10 z parcely KN – CC... č. X., ostatné plochy o výmere X. m², zapísanej na LV č. X. kat.úz. N. a to tej časti, ktorá podľa geometrického plánu vyhotoviteľa geodeta Ing. M. B.z 29. júla 2003 č. T., zodpovedá parcele č. X., ostatné plochy o výmere X. m², kat.úz. N.. Žalovanej náhradu pomernej časti trov konania nepriznal. Z trov štátu vzniknutých v tomto konaní vo

výške 12 425 Sk zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť ich časť vo výške 3 793 Sk a žalobcov 1/ až 6/ zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť ich časť vo výške 8 632 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok odôvodnil vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal preukázané, že žalobcovia 1/ až 6/ sa domáhali reštitučného nároku podľa zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd – vydania pozemkov parc.č. X., X. a X. kat.úz. N.. Pozemky parc.č. X. a parc.č. X. už boli právoplatne vydané. Vo zvyšnej časti, pokiaľ sa žalobcovia 1/ až 6/ domáhali vydania parc.č. X. o výmere X. m² žalobu zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, pretože vykonaným dokazovaním mal preukázané, že držiteľom tejto parcely v čase účinnosti zákona č. 403/1990 Zb. bola T. N., ktorá využívala štvorcové futbalové ihrisko na tréningy. Ďalším dôvodom brániacim vydaniu bola skutočnosť, že toto ihrisko je stavbou, preto s poukazom na § 10 ods. 3 zákona č. 403/1990 Zb. stavby sa nevydávajú.

Na odvolanie žalobcov 1/ až 6/ Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 16. marca 2006 sp.zn. 5 Co 360/2005 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť žalobcom 1/ až 4/ vydať každému z nich podiel 1/5 a žalobcom 5/ a 6/ podiel 1/10 z parcely KN – CC... č. X. „ostatné plochy“ o výmere X. m² zapísanej na liste vlastníctva č. X. kat.úz. N., a to tej časti, ktorá podľa geometrického plánu vyhotoviteľa – geodeta Ing. M. B. z 29. júla 2003 č. T., zodpovedá parcele č. X. „ostatné plochy“ o výmere X. m² v kat.úz. N., do tridsiatich dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 1/ trovy prvostupňového konania 500 Sk, žalobcovi 2/ trovy odvolacieho konania 154 Sk a povinnosť zaplatiť trovy vzniknuté štátu v sume 12 425 Sk, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd na rozdiel od právneho záveru súdu prvého stupňa mal za to, že súdom zistené stavebné úpravy pozemku nie sú stavbou v zmysle občianskoprávnom. Kvalifikácia stavebných úprav ako „futbalové tréningové ihrisko“ s tým, že táto stavba obsahuje „štvorcové tréningové ihrisko“ nie je rozhodujúca, pretože ide síce o výsledok určitej stavebnej činnosti, ale vôbec nie ako veci samostatnej a teda nemôže ísť ani o stavbu v zmysle § 119 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na odborné vyjadrenie Znaleckého ústavu Slovenskej technickej univerzity stavebnej fakulty v Bratislave z 18. októbra 2005, ktoré uvádza, že za stavbu sa považuje stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou, alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu terénu. Pevným spojením so zemou sa rozumie popri spojení pevným základom aj upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ, k zemi, o inú stavbu, ukotvenie pilotami alebo lanami, kotvou k zemi, alebo na inej stavbe, pripojenie

na siete a zariadenia technického vybavenia, umiestnenie pod zemou. Preto odvolací súd škvárové tréningové ihrisko nepovažoval za stavbu, brániacu vydaniu pozemku (§ 10 ods. 4 zákona č. 403/1990 Zb.). Odvolací súd neprisvedčil právnomu záveru prvostupňového súdu, že žalovaná nie je povinnou osobou na vydanie pozemku, pretože v čase účinnosti zákona č. 403/1990 Zb. tento pozemok nedržala. Konštatoval, že oprávnené osoby splnili zákonné predpoklady vyžadované citovaným zákonom. V konaní bolo nepochybne preukázané, že sporná nehnuteľnosť okrem iných bola odňatá právnomu predchodcovi žalobcov podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a prešla na štát, ktorý odňaté nehnuteľnosti neskôr previedol do správy MNV N.. Jedine žalovaná bola a je oprávnenou disponovať s touto nehnuteľnosťou. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že 18. júla 1972 bola medzi MNV N. a T. uzavretá hospodárska zmluva o užívaní predmetnej nehnuteľnosti. Obec N. (resp. MNV alebo Obecný úrad N.) po celú dobu, a to od času odňatia nehnuteľnosti, bola v evidencii nehnuteľností vedená ako ich vlastník. Odvolací súd mal za to, že právne disponovať s touto nehnuteľnosťou mohla vždy len Obec N., ktorej odvolací súd túto povinnosť aj uložil. Uvedený výklad nie je v rozpore s § 4 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb., podľa ktorého vydanie sa týka vecí, ktoré držali ku dňu účinnosti tohto zákona právnické osoby. Nepochybne táto nehnuteľnosť právnickou osobou bola držaná. Ak aj fakticky držala nehnuteľnosť T. a právne bol zapísaný na liste vlastníctva pre vlastníka MNV N., predchodcu žalovaného, právne vydať tak, aby tento úkon bol aj vkladuschopný, mohol jedine ten, kto je zapísaný na liste vlastníctva a tým je žalovaná. Preto odvolací súd zaviazal žalovanú k vydaniu spornej nehnuteľnosti žalobcom v podieloch tak, ako to uviedol vo výroku svojho rozsudku. I napriek námietke žalovanej ohľadne včasnosti doručenia výzvy na vydanie nehnuteľnosti žalovanej sa odvolací súd touto nezaoberal, s poukazom na to, že táto otázka bola v priebehu konania vyriešená. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 141 ods. 1, § 148, § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalovaná, keď prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. a ako dovolací dôvod uvádzala nesprávne právne posúdenie odvolacím súdom. Vyčítala odvolaciemu súdu, že sa nevyporiadal s jej námietkou a to, že jej nebola doručená výzva na vydanie nehnuteľnosti v lehote stanovenej zákonom. Taktiež nepovažovala záver odvolacieho súdu v otázke pasívnej legitímácie žalovanej za vecne správny, keďže zastávala názor, že vec v čase účinnosti zákona držala T.. Tiež sa nestotožnila s názorom odvolacieho súdu, že futbalové ihrisko nemožno považovať za stavbu. Podľa jej názoru za stavbu je potrebné považovať každú stavbu, na ktorú je potrebné

stavebné povolenie. Ak by sa nejednalo o stavbu, stavebný úrad by stavebné povolenie nevydával. Mala za to, že okresný súd sa podrobne vyporiadal s touto otázkou, pričom žalovaná považuje názor krajského súdu v tejto veci za subjektívny, ktorý nemá oporu vo výsledkoch dokazovania a ustálenej judikatúry súdov. Vzhľadom na uvedené žiadala, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu účastníčkou konania v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.), a že ide o rozsudok, proti ktorému je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. možno dovolanie odôvodniť len niektorým alebo niektorými z dôvodov taxatívne v ňom určených. Z obsahu dovolania v predmetnej veci vyplýva, že dovolateľka uplatnila dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. t.j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. O nesprávne právne posúdenie veci ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo súd síce aplikoval správny právny predpis ale nesprávne ho vyložil. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedený dovolací dôvod v tejto veci nie je daný.

Zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd (ďalej len zákon č. 403/1990 Zb.) upravil zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených fyzickým a súkromným právnickým osobám odňatím vlastníckeho práva k nehnuteľným prípadne hnutel'ným veciam podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a podľa zákona č. 71/1959 Zb. za podmienok ďalej uvedených v zákone.

Zmiernenie následkov týchto majetkových krívd podľa tohto zákona spočíva predovšetkým vo vydaní veci, ktorá bola oprávnenej osobe odňatá. Jednou z podmienok pre uplatnenie práva podľa tohto zákona je písomná výzva na vydanie veci oprávnenej osoby povinnej osobe, ktorá držala ku dňu účinnosti tohto zákona vec (§ 5 ods. 1, s pripojením príslušných dokladov § 6). Zákon však súčasne ustanovuje kogentne v ustanovení § 19 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb. aj lehotu, v ktorej je treba túto výzvu na vydanie veci prípadne na iné plnenie povinnej osoby uplatniť. Táto lehota je zákonom určená v tomto ustanovení tak, že oprávnená osoba musí povinnú osobu vyzvať do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti zákona.

Výzva je prejavom vôle, ktorým sa uplatňuje toto právo, pričom ak toto právo nebolo uplatnené v danej lehote zanikne, čo vyplýva výslovne aj z dikcie tohto ustanovenia in fine („inak nárok zaniká“). Ide teda o lehotu prekluzívnu.

V prejednávanej veci odvolací súd otázku náležitosti a včasnosti podania výzvy oprávnenými osobami v súlade s vyššie uvedenými zásadami riešil vo svojom uznesení (v poradí druhom) zo 7. septembra 1999 sp.zn. 5 Co 44/99. Vychádzajúc zo skutkových zistení súdu prvého stupňa dospel k jednoznačnému záveru, že výzva bola uplatnená riadne a včas. Správne preto odvolací súd v rozhodnutí dovolaním napadnutom na tieto závery odkazuje.

Nárok na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona č. 403/1990 Zb. je zákonným nárokom, ktorý vzniká splnením všetkých podmienok v ňom ustanovených. Aj podľa názoru dovolacieho súdu zákonné predpoklady vyžadované citovaným zákonom v danej veci boli splnené. Vzhľadom na obsah podaného dovolania bolo úlohou dovolacieho súdu posúdiť, či vydaniu nehnuteľnosti nebráni ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 403/1990 Zb. a či odvolací súd uvedenú okolnosť správne právne posúdil.

Podľa § 10 ods. 4 zákona č. 403/1990 Zb. pozemok, na ktorom je umiestnená stavba, ktorá bola zriadená až po prevzatí pozemku štátom sa nevydáva; oprávnenej osobe prislúcha peňažná náhrada (§ 14).

Stavbou z hľadiska občianskeho práva treba rozumieť výsledok stavebnej činnosti, pokiaľ jej výsledkom je vec v právnom zmysle, teda spôsobilý predmet občianskoprávných vzťahov vrátane vlastníckeho práva. Podľa názoru dovolacieho súdu (zhodne s názorom odvolacieho súdu) za takúto vec nemožno považovať futbalové tréningové ihrisko (škvárové tréningové ihrisko), ktoré síce vzniklo ako výsledok určitej stavebnej činnosti, avšak nie je vecou v právnom zmysle. Odvolací súd preto správne uzavrel, keď ihrisko umiestnené na spornom pozemku nepovažoval za stavbu, ktorá by bránila vydaniu pozemku podľa § 10 ods. 4 zákona č. 403/1990 Zb.

Odvolací súd v danej veci správne právne posúdil aj okolnosti rozhodujúce pre určenie povinnej osoby. Je nepochybné, že sporná nehnuteľnosť bola odňatá právnomu predchodcovi žalobcov podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. a prešla na štát, ktorý odňaté

nehnuteľnosti neskôr previedol do správy MNV N.. Sporná nehnuteľnosť KN – C. parc. č. X. o výmere X. m² je zapísaná na LV č. X. pre Obec N. kat.úz. N.. Treba uviesť, že vlastník je vždy držiteľom veci a ako taký môže s ňou disponovať a to aj tým, že ju odovzdá do užívania inému. V prejednávanej veci spornú nehnuteľnosť na základe hospodárskej zmluvy z 18. júla 1972 žalovaná odovzdala do užívania T. Týmto sa však jej postavenie ako držiteľky veci žiadnym spôsobom nezmenilo a preto žalovanej určená povinnosť odvolacím súdom vydať spornú nehnuteľnosť žalobcom v stanovených podieloch je v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 403/1990 Zb.

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. nie je daný a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

Žalobcom 1/ až 6/ úspešným v dovolacom konaní náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo im v súvislosti s ním žiadne nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. marca 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :